

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-03-13

Vår referens

Moa Morin

Enhetschef

Moa.Morin@malmo.se

Nämndinitiativ från Moderaterna gällande hedersrelaterat våld och förtryck i Malmös förskolor FSKF-2024-2630

Sammanfattning

Moderaterna har inkommit med ett nämndinitiativ som avser hedersproblematik i Malmös förskolor. Moderaterna har i sitt initiativ åtta förslag på insatser som de föreslår att förskolenämnden beslutar om. Förskolenämnden beslutade vid sitt sammanträde 2024-02-21 § 52 att uppdra åt förskoleförvaltningen att bereda ärendet till ett kommande nämndsammanträde.

Förskoleförvaltningen delar bedömningen att förskolan har en viktig roll i arbetet för att säkerställa barns rättigheter och att det i vissa delar kvarstår ett arbete att göra för att inom ramen för förskolans uppdrag ytterligare bidra till att förebygga hedersförtryck i samhället. Förvaltningen gör också bedömningen att arbetet kan genomföras både genom pågående utvecklingsarbete inom ramen för läroplans- och värdegrundsarbetet samt genom de åtgärder som pågår och är planerade utifrån stadsrevisionens rekommendationer (FSKF-2024-1445).

Förslag till beslut

1. Förskolenämnden beslutar att avslå nämndinitiativets första att-sats om att ge förskoleförvaltningen i uppdrag att genomföra en fullständig inventering och genomlysning av hedersrelaterat våld och förtryck på samtliga förskolor i Malmö,
2. Förskolenämnden beslutar att avslå nämndinitiativets andra att-sats om att ge förskoleförvaltningen i uppdrag att upprätta en särskild stödfunktion gällande hedersrelaterat våld och förtryck för personal i Malmös förskolor med hänvisning till det som framkommer i ärendet.
3. Förskolenämnden beslutar att anse nämndinitiativets tredje att-sats besvarad om att ge förskoleförvaltningen i uppdrag att göra en fullständig inventering och genomlysning av vilka utbildningsinsatser som genomförts gällande hedersrelaterat våld och förtryck, ner på enhets- och personalnivå med hänvisning till det som framkommer i ärendet.
4. Förskolenämnden beslutar att anse nämndinitiativets fjärde att-sats besvarad om att ge förskoleförvaltningen i uppdrag att genomföra en särskild utbildningsinsats för

samtliga medarbetare inom Malmös förskolor angående de skyldigheter att orosanmäla som åligger personal inom förskolan med hänvisning till det som framkommer i ärendet.

5. Förskolenämnden beslutar att avslå nämndinitiativets femte att-sats om att ge förskoleförvaltningen i uppdrag att se över och återkomma till nämnden med förslag på hur man kan utveckla både den interna och externa utbildning samt fortbildning som finns angående hedersrelaterat våld och förtryck, framför allt kopplat till förskolans läroplan med hänvisning till det som framkommer i ärendet.

6. Förskolenämnden beslutar att anse nämndinitiativets sjätte att-sats besvarad om att ge förskoleförvaltningen i uppdrag att dels informera vårdnadshavare till barn i Malmös förskolor om tidigare inventering, Stadsrevisionens fördjupade granskning och förvaltningens arbete kopplat till hedersrelaterat våld och förtryck, dels informera vårdnadshavare om vilka normer och värderingar som gäller i Malmös förskolor samt vilket ansvar och vilka skyldigheter personal inom Malmös förskolor har med hänvisning till det som framkommer i ärendet.

7. Förskolenämnden beslutar att anse nämndinitiativets sjunde att-sats besvarad om att ge förskoleförvaltningen i uppdrag att återkomma till förskolenämnden med en plan för förbättrad samverkan mellan förskoleförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen, samt att bjuda in respektive nämnder till en informationsdag gällande kommande samarbeten med hänvisning till det som framkommer i ärendet.

8. Förskolenämnden beslutar att godkänna nämndinitiativets åttonde att-sats om att kommande nämndsammanträden ha som återkommande ärende på dagordningen att förskolenämnden ska få en rapport och uppföljning om förvaltningens arbete och insatser för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck i Malmös förskolor med hänvisning till det som framkommer i ärendet.

Beslutsunderlag

- Nämndinitiativ från Moderaterna gällande hedersrelaterat våld och förtryck Malmös förskolor
- G-Tjänsteskrivelse Förskolenämnden 240320 Nämndinitiativ från Moderaterna gällande hedersrelaterat våld och förtryck i Malmös förskolor

Beslutsplanering

Förskolenämnden 2024-02-21

Ordförandeberedning FSKN 2024-03-11

Förskolenämnden 2024-03-20

Ärendet

Moderaterna har inkommit med ett nämndinitiativ som avser hedersproblematik i Malmös förskolor. Moderaterna har i sitt initiativ åtta förslag på insatser som de föreslår att förskolenämnden beslutar om. Förskolenämnden beslutade vid sitt sammanträde 2024-02-21 § 52 att uppdra åt förskoleförvaltningen att bereda ärendet till ett kommande nämndsammanträde.

Förskoleförvaltningen delar bedömningen att förskolan har en viktig roll i arbetet för att säkerställa barns rättigheter och att det i vissa delar kvarstår ett arbete att göra för att inom ramen för förskolans uppdrag ytterligare bidra till att förebygga hedersförtryck i samhället. Förvaltningen gör också bedömningen att arbetet kan genomföras både genom pågående utvecklingsarbete inom ramen för läroplans- och värdegrundsarbetet samt genom de åtgärder som pågår och är planerade utifrån stadsrevisionens rekommendationer (FSKF-2024-1445).

Förskoleförvaltningens svar på nämndinitiativets förslag:

1. Att ge förskoleförvaltningen i uppdrag att genomföra en fullständig inventering och genomlysning av hedersrelaterat våld och förtryck på samtliga förskolor i Malmö.

Utifrån den storstadskartläggning och inventering som tidigare genomförts inom staden bedömer förskoleförvaltningen att det redan är kartlagt att det förekommer hedersrelaterad problematik i någon form på Malmös förskolor i den omfattning att resurser behöver riktas mot att åtgärda och förebygga dessa typer av strukturer.

Förskoleförvaltningen har i februari 2024 genomfört dialog och uppföljning av plan för kompetensutveckling, orosanmälningar samt sekretessregler i varje utbildningschefs ledningsgrupp. Därtill planerar förvaltningen utifrån stadsrevisionens rekommendationer att genomföra en kommunikationsinsats kopplat till befintligt stödmaterial och de stödresurser som finns tillgängliga från båda förvaltningar samt en fördjupad uppföljning av plan för kompetensutveckling. Syftet är att samtliga medarbetare har korrekt information om tillgängliga stödstrukturer, material och resurser som finns i både förskoleförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen samt att säkerställa att förskolorna har tagit del av stödet i arbetet mot hedersproblematik och att all personal har genomgått utbildning. Utifrån ovan föreslår förskoleförvaltningen att denna att-sats ska avslås.

2. Att ge förskoleförvaltningen i uppdrag att upprätta en särskild stödfunktion gällande hedersrelaterat våld och förtryck för personal i Malmös förskolor.

Förskoleförvaltningen har genomfört ett omfattande utvecklingsarbete som syftar till att stärka förutsättningarna för att uppmärksamma de barn som lever under hedersrelaterat våld och förtryck. Det gäller bland annat framtagande av ett stödmaterial och utbildningsmaterial tillsammans med Pedagogisk Inspiration (PI) samt att specialistkompetens finns inom kommunen. För att stärka kompetensen inom det förebyggande arbetet utbildar PI även processtödare inom normkritik i syfte att ge medarbetare dels teoretisk förståelse, dels en uppsättning verktyg för att genomföra normkreativa processer på den egna arbetsplatsen. Förvaltningens stödfunktioner erbjuder också olika typer av stöd, bland annat kring värdegrundsarbete av pedagogiska utvecklingsenheten. Inom arbetet med Plan mot diskriminering och kränkande behandling genomförs en serie fördjupande workshops med utgångspunkt i

diskrimineringsgrunderna. Kompetensutvecklingstillfällena inkluderar bland annat föreläsningar om hedersrelaterat våld och förtryck och antisemitism. Därtill har arbetsmarknads- och socialförvaltningen ett samordnande uppdrag i Malmö stad kring arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck och förskoleförvaltningens arbete sker i aktiv samverkan med nämnda förvaltning och Resursteam Heder och Kompetenscentrum mot våld i nära relationer. Förskoleförvaltningen har sedan tidigare ett aktivt arbete med information och kompetensutveckling kring anmälningsplikt, orosanmälan till socialtjänsten samt samverkan med arbetsmarknads- och socialförvaltningen i olika forum. Förvaltningen gör därför bedömningen att det redan idag finns ett omfattande stöd för förskolorna att ta del av och utifrån detta föreslår förskoleförvaltningen att denna att-sats ska avslås.

3. Att ge förskoleförvaltningen i uppdrag att göra en fullständig inventering och genomlysning av vilka utbildningsinsatser som genomförts gällande hedersrelaterat våld och förtryck, ner på enhets- och personalnivå.

Förskoleförvaltningen har i februari 2024 genomfört dialog och uppföljning av plan för kompetensutveckling, orosanmälningar samt sekretessregler i varje utbildningschefs ledningsgrupp. Dialoger i respektive utbildningsområde visar att en majoritet av förskolorna har genomfört kompetensutvecklingsinsatser kring heder för ledningsgrupper och medarbetare sedan 2019.

Därtill planerar förvaltningen utifrån stadsrevisionens rekommendationer att genomföra en kommunikationsinsats kopplat till befintligt stödmaterial och de stödresurser som finns tillgängliga från båda förvaltningar samt en fördjupad uppföljning av plan för kompetensutveckling. Syftet är att samtliga rektorer, chefer och medarbetare har korrekt information om tillgängliga stödstrukturer, material och resurser för arbetet som finns i både förskoleförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen samt att säkerställa att förskolorna har tagit del av stödet i arbetet mot hedersproblematik och att förvaltningens personal har genomgått utbildning. Därför föreslår förskoleförvaltningen att denna att-sats ska anses besvarad.

4. Att ge förskoleförvaltningen i uppdrag att genomföra en särskild utbildningsinsats för samtliga medarbetare inom Malmös förskolor angående de skyldigheter att orosmäla som åligger personal inom förskolan.

Utifrån det utvecklingsarbete som redan pågår och de ytterligare insatser som är planerade utifrån stadsrevisionens rekommendationer bedömer förvaltningen att det redan pågår ett arbete som syftar till att stödja förskolorna i det kontinuerliga arbetet att tillsammans med medarbetarna aktualisera skyldigheten att orosmäla men också i fortbildande syfte stödja kollegial samverkan gällande tidiga tecken och olika grunder för oro och orosanmälan. Därför föreslår förskoleförvaltningen att denna att-sats ska anses besvarad.

5. Att ge förskoleförvaltningen i uppdrag att se över och återkomma till nämnden med förslag på hur man kan utveckla både den interna och externa utbildning samt fortbildning som finns angående hedersrelaterat våld och förtryck, framför allt kopplat till förskolans läroplan.

Utifrån att förvaltningen har tagit fram ett stödmaterial och utbildningsmaterial tillsammans med Pedagogisk Inspiration (PI) och att förskolorna har tillgång till specialistkompetens bedömer förvaltningen att det redan idag finns ett kvalitetssäkrat och omfattande stöd för förskolorna att ta del av. Förvaltningen planerar vidare flertalet åtgärder utifrån stadsrevisionens rekommendationer som syftar till att säkerställa att medarbetare har korrekt information om tillgängliga stödstrukturer, material och resurser för arbetet. Varje rektor har stora möjlighet att utforma sina egna kompetensutvecklingsinsatser utifrån identifierade behov. Därför föreslår förskoleförvaltningen att denna att-sats ska avslås.

6. Att ge förskoleförvaltningen i uppdrag att dels informera vårdnadshavare till barn i Malmös förskolor om tidigare inventering, Stadsrevisionens fördjupade granskning och förvaltningens arbete kopplat till hedersrelaterat våld och förtryck, dels informera vårdnadshavare om vilka normer och värderingar som gäller i Malmös förskolor samt vilket ansvar och vilka skyldigheter personal inom Malmös förskolor har.

Av läroplanen framgår arbetslagens uppdrag att tydliggöra mål och innehåll i utbildningen för barnens vårdnadshavare samt ansvar för att skapa en tillitsfull relation mellan förskola och hem. Medarbetarna närmast barnen arbetar i kontinuerlig dialog med barnens vårdnadshavare.

För att säkerställa att vårdnadshavare till barn som börjar förskolan får samma information oavsett vilken förskola barnet går på, finns i förvaltningen framtagna mallar och rutiner kring välkomstinformation. Exempelvis finns i broschyren *Välkommen till förskolan* – som skickas till alla vårdnadshavare som erbjudits en plats och tackat ja – information om värdegrundsuppdraget enligt läroplan liksom om medarbetares skyldigheter gällande anmälan till socialtjänst. I de framtagna mallarna ingår även presentationsmaterial om förskolans uppdrag kopplat till samma broschyr, som exempelvis kan användas på föräldramöten eller i andra sammanhang.

Utifrån ovan föreslår förskoleförvaltningen att denna att-sats ska anses besvarad.

7. Att ge förskoleförvaltningen i uppdrag att återkomma till förskolenämnden med en plan för förbättrad samverkan mellan förskoleförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen, samt att bjuda in respektive nämnder till en informationsdag gällande kommande samarbeten.

Utifrån pågående utvecklingsarbete och de ytterligare insatser som är planerade utifrån stadsrevisionens rekommendationer bedömer förvaltningen att det redan pågår ett arbete för att förstärka samverkan mellan förskoleförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen. Bland annat planeras ett informationsmöte för rektorer och

övriga chefer med särskild information om befintlig och formaliserad samverkan. Varje rektor har sedan i uppdrag att säkerställa att den lokala ledningsgruppen har korrekt information om befintliga samverkansytor. Vidare planerar förvaltningen att vidareutveckla stödmaterial för att stödja introduktion för nya medarbetare i förskoleförvaltningen i syfte att öka kunskapen hos medarbetare om hur förskolan arbetar tillsammans med arbetsmarknads- och socialförvaltningen som ett led i att stärka skydds nätet kring familj och barn. Därför föreslår förskoleförvaltningen att denna att-sats ska anses besvarad.

8. Att kommande nämndsammanträden ha som återkommande ärende på dagordningen att förskolenämnden ska få en rapport och uppföljning om förvaltningens arbete och insatser för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck i Malmös förskolor.

Förskolenämnden fattade vid nämndssammanträdet 2024-02-21 § 45 beslut om att ha som återkommande ärende på dagordningen att förskolenämnden ska få en rapport och uppföljning om förvaltningens arbete och insatser för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck i Malmös förskolor. Därför föreslår förskoleförvaltningen att denna att-sats ska anses besvarad.

Ansvariga

Linda Abrahamsson Avdelningschef
Serene Rosberg Förvaltningschef